

בההוא יומא ידעו כל אומיא ולישניא דלא שיוכיה לאברהם אלא קדשא ברך הוא דאיהו יחידאי דעלמא, והווי מיתין בגייהו למשכניה דאברהם ואמרין ליה חמינן לה, דאת רחין בקדשא ברך הוא דאיהו רבנניה דעלמא, אוליה לבגנא מאורקה דאת ידע, ועליוהו אמר קרא (תהלים מז) גריבי עמים נאספו עם אלהי אברהם).

באותו היום ידעו כל אמה ולשון שלא הציל את אברהם אלא הקדוש ברך הוא שהוא יחידו של עולם, והיו מכיאים את בגייהם למשכנו של אברהם, ואומרים לו: ראינו אותך שאתה בוטח בקדוש-ברוך הוא שהוא רבון העולם, למד את בנינו מדרךך שאתה יודע. ועליהם אמר הכתוב (תהלים מז) גריבי עמים נאספו עם אלהי אברהם.

תא חזי, מה כתיב ויקח תרח את אברהם בנו ואת לוט בן הרן וגו'. ויצאו אתם מאור פשדים. ויצאו אתם, אתו מיבעי ליה. דהא כתיב ויקח תרח וגו' מאי ויצאו אתם. אלא תרח ולוט עם אברהם ושרה נפקו דאנון הוו עקרא למיפק מגו אנון חייביא, דכיון דחמא תרח דאברהם בריה אשתזיב מגו נורא, אתהדר למעבד רעותיה דאברהם, ובגין כך ויצאו אתם תרח ולוט.

בא ראה מה כתוב, ויקח תרח את אברהם בנו ואת לוט בן הרן וגו', ויצאו אתם מאור פשדים. ויצאו אתם? אתו הנה צריך להיות, שהרי כתוב ויקח תרח וגו'. מה זה ויצאו אתם? אלא תרח ולוט עם אברהם ושרה יצאו, שהם היו העקר לצאת מתוך אותם הרשעים. שפיון שראה תרח שאברהם בנו נצל מתוך האש, חזר לעשות את רצונו של אברהם, ומשום כך ויצאו אתם תרח ולוט.

ובשעתא דנפקו מה כתיב ללכת ארצה כנען. דרעותא דלהון הוה למיהף תמן. מכאן אוליפנא כל מאן דאתער לאתדפאה מסייעין ליה. תא חזי, דהכי הוא דכיון דכתיב ללכת ארצה כנען מיד ויאמר יי אל אברהם לך לך, ועד דאיהו לא אתער בקדמיתא לא כתיב לך לך.

ובשעה שיצאו מה כתוב? ללכת ארצה כנען. שרצונם הנה ללכת לשם. מכאן למדנו, כל מי שמתעורר להטהר, מסייעים אותו. בא ראה שכן הוא, שפיון שכתוב ללכת ארצה כנען, מיד - ויאמר ה' אל אברהם לך לך. ועד שהוא התעורר בתחלה, לא כתוב לך לך.

תא חזי, מלה דלעילא לא אתער עד דאתער לתתא בקדמיתא על מה דתשרי ההיא דלעילא, ורזא דמלה, נהורא אוכמא לא אתאחיד בנהורא תוורא עד דאיהי אתערית בקדמיתא, פיון דאיהי אתערית בקדמיתא, מיד נהורא תוורא שרייא עלה.

בא ראה, הדבר שלמעלה לא מתעורר עד שמתעורר למטה בראשונה על מה שישרה עליו אותו שלמעלה. וסוד הדבר - האור השחר אינו נאחז באור הלבן עד שהיא מתעוררת בראשונה. פיון שהיא מתעוררת בראשונה, מיד שורה עליה האור הלבן.

וער דא כתיב (תהלים פג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל. בגין דלא יתפסק נהורא תוורא מעלמא לעלמין. וכן (ישעיה סב) המזכירים את יי אל דמי לכם. בגין לאתערא לתתא במה דישרי אתערוותא לכם, כדי לעורר למטה במה שתשרה ההתעוררות שלמעלה.

וער זה כתוב (שם פג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל, כדי שלא יפסק האור הלבן מן העולם לעולמים. וכן (ישעיה סב) המזכירים את ה' אל דמי לכם, וכן פיון שמעיר אדם התעוררות

[מוכה] בראשונה, אז מתעוררת התעוררות שלמעלה. בא ראה, פיון שכתוב ויצאו אתם מאור פשדים וגו', מיד - ויאמר ה' אל אברהם וגו'.

ויאמר ה' אל אברהם לך לך. אמר רבי אלעזר, לך לך - לעצמך, לתקן את עצמך, ולהתחזק לתקן את דרגתך. לך לך - אינך [כדאי] לעמד פאן בין הרשעים הללו. וסוד הדבר - לך לך, שהרי הקדוש ברוך הוא נתן לאברהם רוח של חכמה, והיה יודע ומצריך [צננות] צדדי לשוב העולם, והסתפל בהם ושקל במשקל וידע את הפחות הממנים על צדדי הישוב.

בשהגיע לתוך נקדת אמצע הישוב, שקל במשקל ולא היה עולה בידו. התבונן לדעת את הכח שממנה עליה, ולא יכל להתדבק ברצונו. שקל כמה פעמים, וראה שהנה משם נשתל כל העולם. התבונן וצריך ושקל לדעת, וראה שהנה הכח העליון שעליה אין לו שעור, עמק ונסתר, ואינו כמו הצדדים של דרגות הישוב.

התבונן ושקל וידע שהרי כמו שמהנקדה ההיא אמצעיתו של הישוב, ממנה נשתל כל העולם לכל צדדיו. כך גם ידע שהרי הכח ששורה עליה, משם יצאו כל שאר הפחות הממנים על כל צדדי העולם, וכלם אחוזים בו. אז (בראשית יא) ויצאו אתם מאור פשדים ללכת ארצה כנען.

עוד, השגית ושקל וצריך לעמד על ברור הדבר של אותו המקום ולא היה יודע, ולא יכל לעמד עליה להשיג. פיון שראה את כחו של המקום הזה ולא יכל לעמד עליו, מיד ויבאו עד חרן וישבו שם.

דלעילא. וכן פיון דאתער בר נש אתערותא בקדמיתא פדין אתער אתערותא דלעילא. תא חזי, פיון דכתיב ויצאו אתם מאור פשדים וגו' מיד ויאמר יי אל אברהם וגו'.

ויאמר יי אל אברהם לך לך, אמר רבי אלעזר לך לך, לגרמך לאתקנא גרמך, (לאתקפא) לאתקנא דרגא דילך. לך לך, לית אנת (ס"א פדאי) למיקם הקא בין חייבין אלין. ורזא דמלה לך לך (דף עח ע"א) דהא קדשא בריך הוא זיהב ליה לאברהם רוחא דחכמתא, והוה ידע ומצריך (צנודי) סטרי דיישובי עלמא, ואסתפל בהו ואתקל בתיקלא וידע חילין די ממנן על סטרי יישובא.

בר מטא לגו נקודה דאמצעיתא דיישובא תקיל בתיקלא ולא הוה סליק בידיה. אשגח למנדע חילא די ממנא עליה ולא יכיל לאתדבקה ברעותיה, תקיל כמה זמנין וחקא דהא מתמן אשתיל כל עלמא, אשגח וצריך ותקל למנדע וחקא דהא חילא עלאה דעליה לית ליה שעורא עמיק וסתים ולא איהו כגוויי דסטרי דרגי דיישובא.

אשגח ותקיל וידע דהא כמה דמההיא נקודה אמצעיתא דיישובא מניה אשתיל כל עלמא לכל סטרוי. הכי נמי ידע דהא חילא דשרי עליה מתמן נפקו כל שאר חילין דממנן על כל סטרי עלמא, וכלהו ביה אחידן. פדין (בראשית יא) ויצאו אתם מאור פשדים ללכת ארצה כנען.

עוד אשגח ותקיל וצריך למיקם על ברירא דמלה דההוא אתר ולא הוה ידע ולא יכיל למיקם עליה לאתדבקה, פיון דחקא תקפא דהאי אתר ולא יכיל למיקם עליה מיד ויבאו עד חרן וישבו שם.

מָה הַטַּעַם שֶׁל אַבְרָהָם? אֵלֶּא
 שְׁהוּא הִיָּה יוֹדֵעַ וּמַצְרִיף אֶת כָּל
 אוֹתָם הַשְּׁלִיטִים מִנְהִיגֵי הָעוֹלָם
 בְּכָל צְדָדֵי הַיָּשׁוּב, וְהִיָּה שׁוֹקֵל
 וּמַצְרִיף אוֹתָם הַשׁוֹלְטִים בְּצְדָדֵי
 הַיָּשׁוּב מִנְהִיגֵי הַכּוֹכָבִים
 וְהַמְזֻלּוֹת שֶׁלָּהֶם מִי הֵם הַחֲזֻקִים
 אֵלֶּוּ עַל אֵלֶּוּ. וְהִיָּה שׁוֹקֵל אֶת כָּל
 יִשׁוּבֵי הָעוֹלָם [ולא] וְהִיָּה עוֹלָה
 בְּיָדוֹ. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְמָקוֹם הַזֶּה רָאָה
 אֶת חֲזֻק הַעֲמָקִים וְלֹא יָכַל לַעֲמֹד
 בּוֹ. פִּינּוֹן שָׂרָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֶת הַתְּעוֹרְרוֹתָיו וְהַשׁוֹקֵתוֹ,
 מִיָּד הַתְּגַלָּה עָלָיו וְאָמַר לוֹ לָךְ
 לָךְ, לְדַעַת אוֹתָךְ וּלְתַקֵּן עֲצָמְךָ.
 מֵאַרְצֶךָ - מֵאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל
 הַיָּשׁוּב שֶׁהֵיְתָ גְדָבָק בּוֹ.
 וּמְמוֹלְדֶתְךָ - מֵאוֹתָהּ הַחֲכָמָה
 שֶׁאַתָּה מְתַבּוֹנֵן וְשׁוֹקֵל אֶת
 תּוֹלְדֶתְךָ וְהַרְגַע וְהַשְׁעָה וְהַזְמִין
 שְׁנוֹלְדֶת בּוֹ, וּבְאוֹתוֹ הַכּוֹכָב
 וּבְאוֹתוֹ הַמְזֻל. וּמִבֵּית אַבְיָךְ -
 שֶׁלֹּא תִשְׁגִּיחַ בְּבֵית אַבְיָךְ. וְאִם
 יֵשׁ לָךְ שָׂרָשׁ לְהַצְלִיחַ בְּעוֹלָם
 מִבֵּית אַבְיָךְ, מִשׁוּם כִּף לָךְ לָךְ
 מִהַחֲכָמָה הַזֶּה וּמִהַשְׁגָּחָה הַזֶּה
 בֵּא רָאָה שְׁכָף הוּא, שֶׁהָרִי יִצְאוּ
 מֵאוֹר כְּשֶׁדִּים וְהִיוּ בְּחֶרֶן, לָמָּה
 יֵאמַר לוֹ לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ
 וּמְמוֹלְדֶתְךָ? אֵלֶּא עַקֵּר הַדְּבָר
 כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר. אֵל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 אֲרָאָךְ. אֲרָאָךְ - מָה שֶׁלֹּא יָכַלְתָּ
 לַעֲמֹד עָלָיו, וְלֹא יָכַלְתָּ לְדַעַת אֶת
 כַּח הָאָרֶץ הַהִיא שֶׁהוּא עֵמֶק
 וְנִסְתָּר.

וְאַעֲשֶׂךָ לְגוֹי גְדוֹל וְגוֹי. וְאַעֲשֶׂךָ -
 מִשׁוּם שְׁפָתוֹב לָךְ לָךְ. וְאַבְרָכְךָ -
 מִשׁוּם שְׁפָתוֹב מֵאַרְצֶךָ. וְאַגְדְּלָה
 שְׁמְךָ - מִשׁוּם שְׁפָתוֹב מִמְּוֹלְדֶתְךָ.
 וְהִיָּה בְּרָכָה - מִשׁוּם שְׁפָתוֹב
 וּמִבֵּית אַבְיָךְ.

מֵאִי טַעַמָא דְאַבְרָהָם. אֵלֶּא דְאִיהוּ הָוֵה יוֹדֵעַ
 וְצָרִיף בְּכָל אַנּוּן שְׁלִטְנִין מְדַבְּרֵי עֲלָמָא
 בְּכָל סְטָרֵי דִישׁוּבָא, וְהָוֵה תְּקִיל וְצָרִיף אַנּוּן
 דְשְׁלִטִין בְּסְטָרֵי דִישׁוּבָא מְדַבְּרֵי כְּכַבְיָא
 וּמְזֻלִּיהוֹן, מָאן אַנּוּן תְּקִיפִין אֵלִין עַל אֵלִין,
 וְהָוֵה תְּקִיל כָּל יִשׁוּבֵי דְעֲלָמָא (ולא) וְהָוֵה סְלִיק
 בִּידוּי. כַּד מְטָא לְהָאֵי אֲתֵר חָמָא תְּקִיפּוּ
 דְעַמִּיקִין וְלֹא יָכִיל לְמִיקָם בֵּיה. פִּינּוֹן דְחָמָא
 קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתַעְרוּתָא דִילִיָּה וְתִיאֻבְתָּא
 דִילִיָּה, מִיָּד אֲתַגְלִי עָלֵיהּ וְאָמַר לִיָּה לָךְ לָךְ,
 לְמַנְדַע לָךְ וּלְאַתְקַנָּא גְרַמְךָ.

מֵאַרְצֶךָ, מֵהֵהוּא סְטָרָא דִישׁוּבָא דְהוּיָת
 מִתְדַבֵּק בֵּיה. וּמְמוֹלְדֶתְךָ, מֵהֵהוּא
 חֲכָמָה דְאֵת מִשְׁגַּח וְתְקִיל תּוֹלְדֶתָא דִילָךְ
 וְרַגְעָא וְשַׁעֲתָא וְזַמְנָא דְאַתִּיְלִידַת בֵּיה
 וּבִהֵהוּא כּוֹכְבָא וּבִהֵהוּא מְזֻלָּא. וּמִבֵּית אַבְיָךְ,
 דְלֹא תִשְׁגַּח בְּבֵיתָא דְאַבְיָךְ. וְאִי אֵיָת לָךְ
 שְׂרָשָׁא לְאַצְלָחָא בְּעֲלָמָא מִבֵּיתָא דְאַבְיָךְ, בְּגִין
 כִּף לָךְ לָךְ מִחֲכָמָה דָּא וּמֵאַשְׁגָּחוּתָא דָּא.

תָּא חֲזִי, דְהִכִּי הוּא, דְהָא נִפְקוּ מֵאוֹר
 כְּשֶׁדִּים וְהוּוּ בְּחֶרֶן, אִמָּאֵי יִימָא לִיָּה לָךְ
 לָךְ מֵאַרְצֶךָ וּמְמוֹלְדֶתְךָ. אֵלֶּא עַקֵּרָא דְמִלְתָּא
 כְּמָה דְאַתְמָר. אֵל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ. אֲרָאָךְ
 מָה דְלֹא יָכִילַת לְמִיקָם עָלֵיהּ וְלֹא יָכִילַת
 לְמַנְדַע חִילָא דְהֵהוּא אֲרַעָא דְאִיהוּ עַמִּיק
 וְנִסְתָּיָם:

וְאַעֲשֶׂךָ לְגוֹי גְדוֹל וְגוֹי וְאַעֲשֶׂךָ, בְּגִין דְכְּתִיב
 לָךְ לָךְ. וְאַבְרָכְךָ, בְּגִין דְכְּתִיב
 מֵאַרְצֶךָ. וְאַגְדְּלָה שְׁמְךָ, בְּגִין דְכְּתִיב
 וּמְמוֹלְדֶתְךָ. וְהִיָּה בְּרָכָה, בְּגִין דְכְּתִיב וּמִבֵּית
 אַבְיָךְ.

סתרי תורה

ואַעֲשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל הַאִי בְרַכְתָּא חֲדָא, וְאַבְרָכְךָ תְּרִין, וְאַגְדְּלָה שְׁמֶךָ תְּלַת, וְהִיָּה בְרַכָּה אַרְבַּע. וְאַבְרַכָּה מְבַרְכִיךָ חֲמִשׁ, וּמְקַלְלֶךָ אָאֹר שִׁית. וְנִבְרַכּוּ בְךָ כָּל מְשֻׁפְחוֹת הָאֲדָמָה הָאֵשְׁבַע. פִּיּוֹן דְּאַתְּבְּרַכּוּ בְּאַלְיִן שְׁבַע בְּרַכָּאן, מַה כְּתִיב וַיִּלֶּךְ אַבְרָם פְּאֶשֶׁר דְּבַר אֱלֹהֵי יְיָ לְנַחְתָּא לְהֵאֵי עֲלָמָא כְּמַה דְּאַתְּפַקְדָּא.

מִיָּד וַיִּלֶּךְ אֲתוּ לֹוט. דָּא אִיהוּ נַחֲשׁ דְּאַתְלֻטְיָא וְאַתְלֻטְיָא עֲלָמָא בְּגִינְיָה דְּאִיהוּ קָאִים לְפַתְחָא לְאַסְטָאָה לְגוּפָא, וְלֹא תַפְעוּל נְשֻׁמְתָא פּוֹלְחָנָא דְּאַתְּפַקְדָּת עַד דִּיעַבְרוּן עֲלֵהּ פְּהֵאֵי עֲלָמָא תְּלַת עֶשֶׂר שְׁנִין, דְּהֵא מְתָרִיסַר שְׁנִין וַלְעִילָא נְשֻׁמְתָא אֲתַעֲרַת לְמַפְלַח פּוֹלְחָנָא דְּאַתְּפַקְדָּת הָדָא הוּא דְּכְתִיב. וְאַבְרָם בֶּן חֲמִשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה. שְׁבַע וְחֲמִשׁ תְּרִיסַר אַנּוּן (וּתְרִין עֲלָאִין עֲלִיָּהוּ אַרְבַּע סְרֵי אַנּוּן).

וְכַדִּין אֲתַחֲזִיאַת נְשֻׁמְתָא בְּהֵאֵי עֲלָמָא. דְּאִיהִי אֲתִיָּא מִחֲמַשׁ שָׁנִים דְּאַנּוּן ת"ק פְּרַסֵי דְּאִילָנָא דְּחַיִּי. וְשִׁבְעִים שָׁנָה דָּא אִיהוּ הַהוּא אִילָנָא מִמֶּשׁ דְּאִיהוּ שְׁבִיעָאָה לְדַרְגִין וְשִׁבְעִין שָׁנָה אֲתַקְרִי. כְּדִין נִפְקַת מִהַהוּא זֹהֲמָא דְּנַחֲשׁ וְעֹאֲלַת בְּפוֹלְחָנָא קְדִישָׁא הָדָא הוּא דְּכְתִיב בְּצִאתוֹ מִחֶרֶן (יְמֵי ע' שָׁנָה לֹא סְפוּרוֹת חַיִּים מִהַהוּא אַרְבַּע סְרֵי) מִהַהוּא רִוְגָזָא וְתוֹקְפָא דְּהַהוּא (שָׁמַי) נַחֲשׁ דְּהַהוּא אֲסֻטֵי לִיָּה עַד הַשְׁתָּא לְגוּפָא וְשִׁלְטָא עֲלוּי.

בְּאִילָנָא שְׁלֻטָא עֲרָלָה תְּלַת שְׁנִין. בְּכַר נֶשׁ תְּלַת סְרֵי שְׁנִין דְּאַקְרוּן שְׁנֵי עֲרָלָה, פִּיּוֹן דְּאַעֲבְרוּ עַל גּוּפָא אַנּוּן שְׁנִין וְאַתְּעַבְרַת (ר"א וְאַתְּעֲרַת) נְשֻׁמְתָא לְמַפְלַח פּוֹלְחָנָא קְדִישָׁא, פְּקִידַת לְגוּפָא לְרַעוּתָא טְבָא, לְכַפּוּף לְהַהוּא נַחֲשׁ דְּהֵא לֹא יָכִיל לְשִׁלְטָאָה כְּמַה דְּהוּי, דְּכְתִיב וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת שְׂרֵי אֲשֶׁתּוֹ וְגו' (אַבְרָם דָּא י' אֶת שְׂרֵי דָא ה'). דָּא

סְתָרֵי תוֹרָה וְאַעֲשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל. זֶה בְּרַכָּה אַחַת. וְאַבְרָכְךָ - שְׁתִּים. וְאַגְדְּלָה שְׁמֶךָ - שְׁלֹשׁ. וְהִיָּה בְּרַכָּה - אַרְבַּע. וְאַבְרַכָּה מְבַרְכִיךָ - חֲמִשׁ. וּמְקַלְלֶךָ אָאֹר - שֵׁשׁ. וְנִבְרַכּוּ בְךָ כָּל מְשֻׁפְחוֹת הָאֲדָמָה - הֵנָּה שְׁבַע. פִּיּוֹן שְׁהַתְּבַרְךָ בְּשִׁבְעַת הַבְּרֻכּוֹת הַלְלוּ, מַה כְּתוּב? וַיִּלֶּךְ אַבְרָם פְּאֶשֶׁר דְּבַר אֱלֹהֵי ה', לְרַדְתָּ לְעוֹלָם הֵנָּה כְּפִי שְׁהֲצִטְוָה.

מִיָּד וַיִּלֶּךְ אֲתוּ לֹוט. זֶה הַנַּחֲשׁ שְׁהַתְּקַלֵּל וְהַתְּקַלֵּל הָעוֹלָם בְּגִלְלוּ, שֶׁהוּא עוֹמֵד לְפַתַּח לְהַסְטִין לְגוּף, וְלֹא תַפְעַל הַנְּשֻׁמָּה עֲבוּדָה שְׁהֲצִטְוָתָה עַד שְׁיַעֲבְרוּ עֲלֵיהָ בְּעוֹלָם הֵנָּה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים. שְׁהֲרֵי מְשֻׁנִים עֶשֶׂר שָׁנִים וּמַעֲלָה מִתְּעוֹרְרַת הַנְּשֻׁמָּה לְעַבְדָּא אֶת הַעֲבוּדָה שְׁהֲצִטְוָתָה. זֶהוּ שְׁכַתוּב. וְאַבְרָם בֶּן חֲמִשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה. שְׁבַע וְחֲמִשׁ הֵם שָׁנִים עֶשֶׂר (וְשֵׁנִי עֲלוּנִים עֲלִיָּהוּ - אַרְבַּעָה עֶשֶׂר הֵם).

וְאִזּוּ נְרֵאִית הַנְּשֻׁמָּה בְּעוֹלָם הֵנָּה, שְׁהִיא בְּאָה מִחֲמַשׁ שָׁנִים שֶׁהִם ת"ק פְּרַסוֹת שֶׁל עֵץ הַחַיִּים. וְשִׁבְעִים שָׁנָה - זֶהוּ אוֹתוֹ אֵילָן מִמֶּשׁ, שֶׁהוּא שְׁבִיעֵי לְדַרְגּוֹת וְנִקְרָא שְׁבַעִים שָׁנָה. אִזּוּ יוֹצֵאת מְאוּתָה זֶהֱמַת הַנַּחֲשׁ, וְנִכְנַסְתָּ לְעַבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה. זֶהוּ שְׁכַתוּב בְּצִאתוֹ מִחֶרֶן (יְמֵי שְׁבַעִים שָׁנָה לֹא סְפוּרוֹת חַיִּים מִאוּתָם אַרְבַּע עֶשְׂרֵה) מְאוּתוֹ הַרְגִז וְהַתְּקַף שֶׁל (הַשָּׁמַי) הַהוּא הַנַּחֲשׁ שְׁהִיָּה מְסִית אוֹתוֹ עַד עַכְשָׁו אֶת הַגּוּף וְשׁוֹלֵט עֲלוּי.

בְּאֵילָן שׁוֹלֵטַת עֲרָלָה שְׁלֹשׁ שָׁנִים. בְּאֲדָם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים שְׁנִקְרָאִים שְׁנֵי עֲרָלָה. פִּיּוֹן שְׁעַבְרוּ עַל הַגּוּף אוֹתָן הַשָּׁנִים וְהַתְּעַבְרָה (ר"א וְהַתְּעוֹרְרָה) הַנְּשֻׁמָּה לְעַבְדָּא אֶת עֲבוּדַת הַקְּדוּשׁ, הִיא מְצוּנָה אֶת הַגּוּף לְרִצּוֹן טוֹב, לְהַכְנִיעַ אֶת אוֹתוֹ הַנַּחֲשׁ שְׁהֵנָּה לֹא יָכוֹל לְשִׁלֵּט כְּמוֹ שְׁהִיָּה, שְׁכַתוּב וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת שְׂרֵי אֲשֶׁתּוֹ וְגו' (אַבְרָם ז' י' אֶת שְׂרֵי ז' ה'). זֶה הַנְּשֻׁמָּה לְנִשְׁמָה, וְהוּא נְכַר. ה' ו' הַנְּשֻׁמָּה שֶׁל הַנְּקִבָּה. זֶה הַגּוּף, שֶׁהוּא